



XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE SANIDADE

ESCOLA UNIVERSITARIA DE ENFERMARÍA A CORUÑA



UNIVERSIDADE DA CORUÑA

REGULAMENTO ESTADÍAS CLÍNICAS

GRAO EN ENFERMARÍA

Curso académico 2015/16

REGULAMENTO DAS ESTADÍAS CLÍNICAS DA ESCOLA UNIVERSITARIA DE ENFERMARÍA A CORUÑA

O presente Regulamento pretende dar resposta ao publicado no RD 592/2014 do 11 de xullo, (BOE nº 184, do 30 de xullo) polo que se regulan as prácticas académicas do estudiantado universitario, que deroga as normas anteriores ao respecto (RD 1497/1981 do 19 de xuño e 1845/1994 do 9 de setembro que o modifica), e substitúe o RD 1707/2011, de 18 de novembro, que foi pola súa vez anulado pola Sentenza do Tribunal Supremo do 21 de maio do 2013.

A Universidade da Coruña, para alén do marco regulamentario que reflicte a relevancia das prácticas académicas, fomentará a formación integral do estudiantado e a relación co seu contorno social, económico e cultural, achegando ao estudiantado á realidade profesional futura proporcionándolle as competencias, as habilidades e os coñecementos indispensables para a mellora da súa inserción laboral. Así mesmo, a relación das titulacións coas empresas, institucións e entidades establecidas a través das prácticas debería constituír un xeito de comprobar a formación que recibe o estudiantado e establecer, se fose o caso, as medidas de mellora e de actualización dos programas formativos.

1.- DEFINICIÓN

As prácticas académicas externas constitúen unha actividade académica de natureza formativa realizada polo alumnado co obxectivo de permitir aplicar e complementar os coñecementos adquiridos na formación académica, favorecendo a adquisición de competencias que o preparen para o exercicio de actividades profesionais, facilite a súa inserción laboral e fomenten o seu emprendemento.

2.- NATUREZA

No ámbito das Administracións Públicas, Entidades de Dereito Público e demais Organismos públicos, a realización nos mesmos das prácticas académicas externas non poderán ter a consideración de mérito para o acceso á función pública nin será computada aos efectos de antigüidade o recoñecemento dos servizos previos.

Dada a natureza formativa das prácticas académicas externas, da súa realización non se derivarán, en ningún caso, obrigas propias dunha relación laboral, nin o seu contido poderá dar lugar á substitución da prestación laboral propia dun posto de traballo.

No caso das prácticas curriculares, de acordo co que esta disposto no apartado 8.8c do RD 592/2014 o/a alumno/a poderá manter unha relación laboral coa entidade colaboradora toda vez que así conste no convenio de cooperación educativa.

3.- OBXECTIVOS

A relación de prácticas académicas externas debe acadar os seguintes obxectivos:



- a) Contribuír á formación integral do alumnado complementando a súa aprendizaxe teórica e práctica.
- b) Facilitar o coñecemento da metodoloxía de traballo adecuada á realidade profesional en que o alumnado haberá de operar, contrastando e aplicando os coñecementos adquiridos.
- c) Favorecer o desenvolvemento de competencias técnicas, metodolóxicas, persoais e participativas por parte do alumnado.
- d) Facilitar ao alumnado obter unha experiencia práctica que facilite a inserción no mercado de traballo e mellore a súa empregabilidade.
- e) Favorecer no alumnado a adquisición dos valores da innovación, creatividade e emprendemento.

4.- RÉXIME XURÍDICO

O marco legal que regula as prácticas externas está definido no que dispón o RD 592/2014 do 11 de xullo, polo que se regulan as prácticas académicas externas do estudiantado universitario; polo RD 1393/2007 do 29 de outubro que establece o ordenamento das ensinanzas universitarias oficiais; polo presente Regulamento; polo disposto no plan de estudos de cada titulación e pola normativa propia do Centro.

No de prácticas internacionais serán ademais de aplicación as normas establecidas nos programas e convenios que as amparen, así como as contidas nos regulamentos internos sobre mobilidade internacional.

5.- COBERTURA DE SEGURO

O estudiantado da UDC menor de 28 anos está cuberto polo seguro escolar obrigatorio que paga coa matrícula. Ademais, o estudiantado da UDC (tanto menores como maiores de 28 anos) está cuberto polo seguro “Hac Luce”, que pode ser ampliado nas súas coberturas de maneira individualizada e voluntaria por cada estudante.

6.- ÁMBITO DE APLICACIÓN

O ámbito de aplicación desta norma comprende todas as prácticas clínicas realizadas polo alumnado da Escola Universitaria de Enfermaría A Coruña. Esténdese tamén ás realizadas no estranxeiro a través de programas ou convenios con outras universidades ou institucións, así como as realizadas a través de programas estatais de mobilidade e intercambios universitarios, agás que os devanditos programas, convenios ou regulamentos internos de aplicación establezan outras disposicións.

7.- MODALIDADE

As prácticas académicas externas que se desenvolven neste Centro son todas prácticas clínicas curriculares, que se configuran como materias do Plan de Estudos con carácter obrigatorio.

O Plan de Estudos consta de sete períodos de Estadías Clínicas e un Prácticum que se organizan en función de tres niveis de formación:



- **NIVEL I ou BÁSICO.**

Son estadías clínicas de adaptación ao entorno e de integración dos coñecementos teóricos nunha situación dada. Inclúense neste nivel as Estadías Clínicas I e II que teñen como finalidade:

Identificar e desenvolver o proceso de determinadas intervencións de enfermaría

Desenvolver habilidades na realización de técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, a través de simulacións.

Introducir ao alumno na práctica da enfermaría coa intención de que sexa capaz de comprender a función principal e diferenciada da profesión enfermeira, identificando e recoñecendo os conceptos fundamentais e a metodoloxía do traballo enfermeira.

Integrar nunha situación dada os coñecementos teóricos e habilidades adquiridas.

Promover a concienciación e a responsabilidade do estudante e futuro profesional.

- **NIVEL II ou INTERMEDIO.**

Estas prácticas corresponden a unha fase intermedia da formación do estudante na que se lle esixe un maior grao de profundidade e integración dos coñecementos adquiridos. Inclúense neste nivel as Estadías Clínicas III, IV, V, VI, VII.

Estas estancias teñen a finalidade de:

Integrar los coñecementos teóricos e habilidades adquiridas que lle permitan entender, comprender, diagnosticar, deseñar un plan de coidados e desenvolvelo tendo en conta a situación de saúde da persoa e o seu ciclo vital.

Desenvolver habilidades de comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos.

- **NIVEL III ou AVANZADO.**

Son estadías clínicas de intervención integradora e avanzada. Inclúese neste nivel o Prácticum.

Esta estancia ten como finalidade:

A mobilización dos coñecementos e competencias que lle permitan reflexionar e executar as accións mais eficaces e apropiadas para o coidado de calidade as persoas nun contexto determinado, incorporando os valores profesionais, o razoamento clínico, o xuízo crítico e a xestión clínica.

Organizativamente e tendo en conta os distintos niveis de aprendizaxe, as Estadías Clínicas realizaranse en centros sanitarios e/ou sociosanitarios cando o estudante teña adquirido un nivel de competencia práctica adecuada que lle permita observar e participar nas actividades clínicas que lle proporcionen a oportunidade de aplicar feitos, teorías e principios relacionados cos coidados de enfermaría.

8.- DEREITOS E OBRIGAS DO ALUMNADO EN PRÁCTICAS.

Durante a realización das prácticas o alumnado terá os seguintes **dereitos**:

- Á titorización durante o período de duración da práctica correspondente por parte dun/dunha titor/a académico/a e outro/a profesional da entidade colaboradora.



- Á avaliación segundo os criterios establecidos pola Escola.
- A desenvolver a súa actividade académica, formativa, de representación e participación.

Durante a realización das prácticas clínicas, o alumnado deberá atender ás **obrigas** seguintes:

- Cumprir coa normativa de prácticas clínicas establecidas polo Centro.
- Coñecer e cumprir co proxecto formativo das prácticas seguindo as indicacións do/a responsable asignado/a pola entidade colaboradora baixo a supervisión do/a profesor/ra da Escola.
- Manter o contacto co/a profesor/ra da Escola comunicándolle calquera incidencia que puidese xurdir.
- Incorporarse á entidade colaboradora na data acordada, cumprir o horario previsto no proxecto educativo e respectar as normas e o funcionamento, a seguridade e a prevención de riscos laborais desta.
- Elaborar a memoria e realizar os informes e a enquisa final das prácticas, segundo o modelo que se estipule e nos prazos que se establezan.
- Gardar a confidencialidade en relación coa información interna da entidade colaboradora e gardar o segredo profesional sobre as súas actividades durante a estada e finalizada esta. Non facer uso dos datos manexados antes, durante nin despois das prácticas, agás autorización expresa por parte da entidade colaboradora, e non transmitirlos a terceiros.
- Mostrar, en todo momento, unha actitude respectuosa coa política da entidade colaboradora, salvagardando o bo nome do Centro e da Universidade a que perece

9.- DEREITOS E OBRIGAS DO/A TITOR/A DE CENTRO/ORGANIZACIÓN/INSTITUCIÓN RECEPTORA DO ESTUDANTE EN PRÁCTICAS.

A persoa responsable da titorización da entidade colaboradora terá os seguintes **dereitos**:

- Recoñecemento da súa actividade colaboradora pola Escola.
- A ser informada da normativa que regula as prácticas clínicas así como do proxecto formativo e das condicións do seu desenvolvemento.
- Ter acceso ao Centro para obter a información e o apoio necesarios ao cumprimento dos fins propios da súa función.

A persoa responsable da titorización na entidade colaboradora terá as **obrigas** seguintes:

- Acoller o alumnado, organizar e orientar a súa actividade de conformidade co proxecto formativo.
- Informar o alumno da organización e funcionamento da entidade e da normativa de interese relativa á seguridade e aos riscos laborais.
- Coordinar co/a profesor/ra da Escola o desenvolvemento das actividades contidas no proxecto formativo, incluídas aquelas modificacións do plan que puidesen ser necesarias.
- Emitir o informe de seguimento e avaliación de prácticas clínicas para cada alumno, segundo o procedemento e o modelo establecido pola Escola.



- Proporcionar a formación complementaria que precise o alumno para realizar as prácticas, incluídas a relativa ás normas internas de seguridade e prevención de riscos laborais e comúns.
- Facilitar e estimular a achega de propostas de innovación, mellora e emprendemento por parte do alumno.
- Gardar, antes, durante e despois das prácticas a confidencialidade en relación con calquera información que coñeza do alumno como consecuencia da súa actividade como titor. Non transmitir os ditos datos a terceiros.

10.- DEREITOS E OBRIGAS DO/A PROFESOR/A RESPONSABLE DA MATERIA

A persoa responsable da docencia terá os **dereitos** seguintes:

- Recoñecemento da súa actividade académica segundo o establecido pola Escola.
- A ser informada acerca da normativa que regula as prácticas externas así como do proxecto formativo e das condicións baixo as que haberá de desenvolverse.
- Ter acceso á entidade colaboradora para o cumprimento dos fins propios da súa función.

O/A profesor/ra responsable da docencia terá as **obrigas** seguintes:

- Velar polo normal desenvolvemento do proxecto formativo, garantindo a compatibilidade de horario de realización das prácticas coas obrigas académicas, formativas e de representación e participación do alumnado.
- Realizar un seguimento efectivo das prácticas en coordinación co/a titor/a da entidade colaboradora.
- Autorizar, logo da comunicación ao centro e co seu visto e praxe, no caso das prácticas curriculares, as modificacións que se poidan propoñer no proxecto formativo.
- Realizar a avaliación das prácticas do/a alumno/a segundo o proceso que se estableza na normativa do Centro.
- Gardar, antes, durante e despois das prácticas a confidencialidade en relación con calquera información que coñeza como consecuencia da súa actividade como profesor/ra
- Informar o órgano responsable das prácticas clínicas das posibles incidencias que xurdan.
- Supervisar e, de ser o caso, solicitar a adecuada disposición de recursos de apoio para asegurar que o alumnado con discapacidade realice as prácticas en condicións de igualdade de oportunidades, non discriminación e accesibilidade universal.
- Propoñer a rescisión das prácticas, logo da presentación por escrito dunha xustificación razoada.

11.- DESENVOLVEMENTO

11.1.- Responsabilidades

Xunta de Escola (XE): regular as prácticas externas curriculares da titulación de Grao en Enfermaría, para isto aprobará o regulamento elaborado pola Comisión de Estadías Clínicas. Aprobar as propostas do ED en relación a planificación e desenvolvemento da aprendizaxe práctico-clínica das Estadías Clínicas.



Equipo de Dirección (ED): propor a XE a planificación e desenvolvemento das Estadías Clínicas. Coordinar cos directores de enfermería e responsables das unidades e centros asistenciais a implementación

dos programas.

Coordinador/a de prácticas: Coordinación e seguimento da actividade práctico-clínica dos diferentes niveis formativos e materias.

Profesor responsable de Calidade e Convergencia (PRCC): obter información sobre o desenvolvemento e os resultados dos programas de Estadías Clínicas facilitada pola profesora coordinadora das mesmas.

Comisión de Garantía de Calidade do Centro (CGCC): analizar a información aportada pola PRCC e propor as melloras oportunas.

Profesor/a asociado/a de Estadías Clínicas: revisar os obxectivos da aprendizaxe, valorar os recursos dispoñibles, planificar a actividade práctica, establecer os criterios de seguimento e avaliación, atender as incidencias, cumprimentar o informe de seguimento e avaliación, valorar resultados e elaborar novas propostas á Comisión de Estadías Clínicas.

Comisión de Estadías Clínicas: revisar os obxectivos de aprendizaxe, valorar os recursos dispoñibles, valorar a planificación da actividade práctica, valorar os criterios de seguimento e avaliación, valorar as incidencias, valorar resultados e elaborar novas propostas ao ED.

Titor de centro/organización/institución receptora do estudante en prácticas:

Acoller aos estudantes e orientar, organizar e coordinar as actividades formativas, cumprimentar o informe de seguimento e avaliación, facilitar e estimular propostas de mellora relacionadas co desenvolvemento do proxecto formativo nos servizos/unidades/centros dos que son responsables.

11.2.- Centros de prácticas clínicas

- Institucións da Xerencia Xestión Integrada de A Coruña:
Hospital A Coruña
Hospital Materno Infantil Teresa Herrera
Hospital Marítimo de Oza
Hospital Abente e Lago
Centros de Saúde

- Fundación Centro Oncolóxico de Galicia José Antonio Quiroga e Piñeiro

11.3.- Proceso de xestión e seguimento das Estadías Clínicas

As prácticas clínicas correspondentes as diferentes Estadías Clínicas disporán da súa guía docente nas mesmas condicións que calquera outra materia, segundo a normativa da Universidade da Coruña.

O proceso de xestión e seguimento das Estadías Clínicas desenvólvese en catro etapas, segundo se reflicte no cadro seguinte, onde se inclúen as actividades fundamentais de cada unha das etapas:

<p>POSTA EN CONTACTO COS CENTROS DE PRÁCTICAS E ESTUDANTES</p> <p>Responsables: Dirección e profesoras/es</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Visita e reunión informativa cos responsables dos centros de prácticas. • Reunión informativa con responsables de enfermaría das distintas unidades, servizos, centros de prácticas. • Presentación da planificación dos diferentes centros. Carta personalizada. • Reunión informativa aos estudantes.
<p>PROCESO DE SOLICITUDES DOS ESTUDANTES DO PRÁCTICUM</p> <p>Responsables: Profesoras/es responsables do Practicum</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Publicación no taboleiro de anuncios da oferta de centros. • Presentación de instancia de solicitudes. • Asignación de centro por estudante.
<p>IMPLEMENTACIÓN, SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN DOS ESTUDANTES DAS ESTADIAS CLÍNICAS</p> <p>Responsables: Profesoras/es responsables das Estadías Clínicas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Publicación no taboleiro da asignación de centros e responsables. • Información do regulamento de Estadías Clínicas. • Recepción dos estudantes nos distintos centros. • Informe de seguimento e avaliación. • Reunións de seguimento e avaliación. • Memoria final da materia de Estadías Clínicas (Anexo I).
<p>Responsables: Estudantes que realicen práctica clínica</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Memoria final de prácticas clínicas (Anexo II).
<p>AVALIACIÓN DA CALIDADE DAS ESTADIAS CLÍNICAS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Avaliación e propostas de mellora.



Responsables: Comisión de Estadías Clínicas Comisión de Garantía de Calidade	
--	--

11.4.- Requisitos para a realización das prácticas clínicas.

Estar matriculado nos estudos de Graduado en Enfermaría no curso académico en que se realicen as estadías.

Realizar as prácticas nalgún dos centros, servizos ou unidades ofertados, e no período de tempo establecido.

Realizar as prácticas clínicas nunha unidade ou centro onde non realice actividade asistencial noutra categoría profesional.

Realizar as prácticas clínicas nun centro de saúde que non sexa o seu centro de referencia como usuario.

Cumprir cos seguintes prerequisites:

ESTADÍAS II: ter superadas Estadías I

ESTADÍAS III: ter superadas Estadías I e II

ESTADÍAS IV, V, VI e VII: ter superadas Estadías I, II e III

PRÁCTICUM: ter superadas as Estadías clínicas I, II, III, IV, V, VI e VII.

11.5.- Solicitud de preferencias para realizar o Prácticum.

Para a formalización da solicitude os estudantes deberan presentar a solicitude de preferencias por centros ou unidades (**Anexo III**) acompañada dunha certificación académica (so para estudantes con titulación de Diplomado en Enfermaría).

Os estudantes deberan detallar na solicitude un centro de saúde ou unidade de enfermaría hospitalaria onde preferentemente desexan realizar as prácticas.

A adxudicación do centro ou unidade correspóndelle aos profesores responsables do Practicum, tendo en conta as preferencias expresadas e a nota media do expediente académico.

O proceso de adxudicación realizarase de forma presencial, os estudantes deberán estar presentes na data, hora e lugar que sexan convocados, de non ser así a asignación será realizada polo/a profesor/ra responsable. Ante unha causa xustificada, e sempre que se presente a autorización, un estudante poderá delegar noutra persoa a elección de centro/unidade.

Os aspirantes serán chamados por rigorosa orde de nota media de expediente en poxa única, para escoller entre as prazas ofertadas que queden vacantes no momento no que deban exercitar o seu dereito de opción.

A asignación provisional publicarase no taboleiro de anuncios do Centro e, salvo reclamacións en contra, considerarase definitiva.

Os estudantes poderán presentar reclamacións ás resolucións provisionais. As reclamacións deberan realizarse nos 3 días naturais a contar dende a data de publicación no taboleiro de anuncios, mediante un escrito dirixido ás/os profesoras/es responsables do Practicum e con rexistro de entrada na secretaria do Centro.



11.6.- Criterios de cambio de servizo e quenda.

Os coordinadores ou responsables das Estadías Clínicas elaborarán os listaxes provisionais (lugar, servizo e quenda) e serán publicados para coñecemento dos estudantes.

Existirá un período de revisión das listaxes de prácticas establecidos polos responsables das Estadías Clínicas.

Pasado o período de revisión, publicaranse as listaxes definitivas

Aceptaranse cambios cando: o estudante estea de acordo co outro estudante co que se intercambia, dentro da mesma Estadía. Debendo solicitar o cambio ao responsable da Estadía para a súa aprobación definitiva.

11.7.- Uniformidade e normas de hixiene e prevención.

Para realizar as prácticas clínicas deberá utilizar o uniforme establecido polo Centro, segundo o contemplado no **anexo IV**.

Non se poderá levar ningún tipo de adorno ou xoia (pulseiras, reloxos, aneis, ...).

As uñas estarán cortas e sen esmalte.

O cabelo levarase recollido.

Durante a práctica clínica os estudantes seguirán as normas de hixiene e prevención establecidas no **anexo V**.

11.8.- Duración e horario.

A realización das prácticas farase de conformidade co calendario académico aprobado polo Consello de Goberno para cada curso académico.

O inicio da práctica externa comeza coa incorporación do/a alumno/a á entidade colaboradora.

A finalización producirase polas seguintes causas:

- A conclusión do período fixado para o efecto.
- Circunstancias xustificadas que impidan o desenvolvemento das actividades programadas.
- Renuncia expresa do/a alumno/a.
- Perda da condición de alumno/a, segundo o establecido pola universidade.

A Xornada será de mañá, tarde ou rotatoria (mañá, tarde e noite), segundo a Estadía, servizo/centro e planificación das prácticas clínicas.

Os estudantes utilizarán a cafetería do centro de practicas no horario establecido por cada servizo/unidade, segundo as necesidades do mesmo, non podendo abandonar a unidade todos os estudantes ao mesmo tempo.

11.9.- Asistencia as prácticas clínicas.

A asistencia a prácticas é obrigatoria na quenda establecida e de xeito ininterrompido.



Cando por algún motivo xustificado o alumno non poida asistir ás prácticas, deberá comunicalo o/a profesor/a, á supervisora da Unidade ou do Centro de Saúde e a Secretaría da Escola (teléfono directo: **981 29-97-07** ou 981 16-70-00 extensión 5823/24 de 9 a 14 horas).

Cando un estudante non comunique a falta de asistencia, esta será considerada como inxustificada polo responsable da materia, quen adoptará as medidas que considerar oportunas.

As faltas xustificadas recuperaranse ao finalizar o período de prácticas, se a programación do curso o permite.

As faltas inxustificadas, se son tres ou superan o número de tres ao longo do curso, supoñen automaticamente a avaliación “**SUSPENSO**” das prácticas, na 1º oportunidade.

Os atrasos valoraranse en razón non só do tempo acumulado, senón da cantidade de días que se chegue tarde.

O alumno non se desprazará a outras unidades que non sexan as asignadas, se non e por necesidades do servizo

Os servizos onde haxa cambio de quenda, o alumno estará presente.

12.- AVALIACIÓN

A avaliación global de cualificación competencial final da/o estudante será realizada polo/a profesor/a responsable das Estadías, segundo os criterios establecidos na guía da materia.

13.- ACCIDENTES.

No caso de accidente biolóxico, o/a estudante seguirá o establecido no **Circuíto de atención médica (anexo VI)**.

14.- AVALIACIÓN DA CALIDADE DAS ESTADÍAS CLÍNICAS.

A Comisión de Estadías Clínicas e a Comisión de Garantía de Calidade do Centro analizarán os datos de satisfacción dos estudantes sobre o desenvolvemento da práctica clínica para elaborar, de ser o caso, propostas de mellora.



ANEXOS

ANEXO I

**MEMORIA FINAL MATERIA DE ESTADÍAS CLÍNICAS
DO PROFESORADO**

MATERIA:
ECTS:
Coordinadora:
Profesor/es:

PERIODOS:
Data de inicio:
Data de finalización:
Nº de rotatorios:
Servizos utilizados:
Enfermeira responsable asistencial:

Nº DE ESTUDANTES QUE PARTICIPAN:
% de participantes:

Nº DE ESTUDANTES QUE SUPERARON A MATERIA:
% de estudantes que superaron a materia:

INCIDENCIAS:
Relacionadas cos accidentes:
Relacionadas co desenvolvemento da materia:
Porcentaxe de incidencias graves:

Breve descrición do desenvolvemento da materia e observacións:

ANEXO II

MEMORIA FINAL DE PRACTICAS CLÍNICAS DO ESTUDANTE

DATOS DO ESTUDANTE
Nome e apelidos:
Curso académico:
Estadía clínica nº:

DATOS DA ENTIDADE COLABORADORA
Hospital ou Centro de saúde:
Centro/servizo ou unidade de práctica clínica:
Período de realización das prácticas:
Número total de horas:

Descrición concreta e detallada das tarefas desenvolvidas

Valoración das tarefas desenvolvidas e os coñecementos e competencias adquiridas en relación cos estudos

Relación de problemas encontrados e do procedemento seguido para resolvelos

Identificación das melloras que, en materia de aprendizaxe, supuxo a estadía de práctica clínica

Valoración final das prácticas clínicas e suxestións.



ANEXO III

PRÁCTICUM

Curso académico 20..... / 20.....

SOLICITUDE DE CENTRO, SERVIZO, UNIDADE DE PRÁCTICAS CLÍNICAS

D/a.....

con DNI..... Teléfono.....

Correo electrónico.....

SOLICITA:

A realización das prácticas clínicas correspondentes a materia “ Practicum” por orde de prioridade nos seguintes centros, servizos ou unidades:

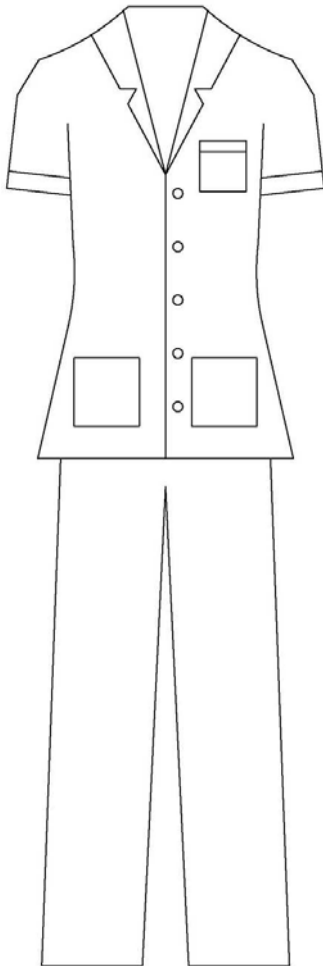
- Centro de saúde:
- Unidade de Enfermaría de áreas médicas:
- Unidade de Enfermaría de áreas cirúrxicas:
- Unidade de Enfermaría de saúde mental:
- Unidade de Enfermaría de áreas pediatría:
- Unidade de Enfermaría de áreas maternal:
- Unidade de Enfermaría de áreas críticos:
- Centro oncológico Quiroga y Piñeiro

A Coruña, a.....de.....de 20....

PROFESORAS/ES RESPONSABLES DO PRÁCTICUM ESCOLA UNIVERSITARIA DE ENFERMARÍA A CORUÑA.

UNIFORME PRÁCTICAS CLÍNICAS

Detalle bolso superior de casaca e bata:



Curso 2º



Curso 3º



Curso 4º

Cores: Azul Anchor nº146 / Azul Anchor nº148

Letras: Arial 20

- 1.- Para a realización das prácticas clínicas é obrigatorio utilizar o uniforme establecido polo Centro.
- 2.- Os estudantes deberán dispor do uniforme para a práctica clínica.
- 3.- O uniforme só poderá utilizarse dentro da área de práctica clínica, e deberá utilizarse o lugar establecido para o cambio de vestimenta.

CARACTERÍSTICAS

Atención especializada

- * Casaca e pantalón branco.
- * Pantalón: recto e ata a empeña.
- * Bolso: identificación segundo o modelo da escola.
- * Chaqueta: azul mariño.
- * Calcetín: branco.
- * Zapatos: segundo o modelo da Escola.

Atención primaria

- * Bata branca con botóns dianteiros.

NORMAS DE HIXIENE E PREVENCIÓN QUE DEBEN SEGUIR OS ESTUDANTES DURANTE A REALIZACIÓN DAS PRÁCTICAS CLÍNICAS

PRECAUCIÓN ESTÁNDAR (xerais)

As Precaucións estándar (PE) reúnen as medidas fundamentais das anteriormente chamadas 'Precaucións Universais' – deseñadas para reducir o risco de transmisión de patóxenos sanguíneos – e das de illamento de substancias corporais deseñadas para o illamento de todas as substancias corporais húmidas e potencialmente infecciosas de todos os pacientes. Son un conxunto de medidas que se deben seguir na atención de todos os pacientes hospitalizados, independentemente do seu estado infeccioso, deseñadas para reducir el risco de transmisión de patóxenos de transmisión sanguínea e outros.

Medidas contempladas nas Precaucións Estándar: *Guía de Illamento. CHUJC-v0705 Páxina 6-7 de 32*

Lavado de mans.

Utilización de guantes.

Mascaras, protección respiratoria, protección ocular, uso de caretas.

Batas e outros elementos de protección.

Equipo para el coidado do paciente.

Lencería e lavandería.

Manexo de enxoval e outros utensilios.

Limpeza de rutina e final da habitación.

Segundo o sistema de categorización establecido por los "Centres for Disease Control and Prevention" para as categorías de evidencia e grao de recomendación, os niveis establecidos son:

- Categoría IA:* Altamente recomendadas por todos os hospitais e fortemente baseadas en estudos epidemiolóxicos ou experimentais ben deseñados
- Categoría IB:* Altamente recomendadas por todos os hospitais e revisadas como efectivas por expertos na materia en base a unha evidencia moi razoables, aínda que no se realizasen estudos científicos definitivos.
- Categoría II:* Suxírense a súa aplicación en moitos hospitais. As recomendacións incluídas nesta categoría están baseadas ben en estudos epidemiolóxicos ou estudos clínicos de boa calidade aínda que non definitivos, ben nunha formulación teórica moi razoable o ben en estudos definitivos aplicados a algúns, pero non a todos, os hospitais.
- Ningunha recomendación,* tema non resolto: Son prácticas das cales existe unha evidencia ou consenso insuficiente acerca de súa eficacia.

1.1- Lavado de mans

É a medida máis importante para reducir os riscos de transmisión.

- o Debe facerse antes e despois do contacto cos pacientes, sangue, fluídos corporais ou mostras contaminadas, se leven ou non postas os guantes. *Categoría IB*
- o Débense lavar as mans inmediatamente despois de quitarse os guantes no contacto entre pacientes, para evitar a transferencia de microorganismos a outros pacientes ou ao entorno. *Categoría IB*
- o Pode ser necesario entre procedementos no mesmo paciente, para previr a contaminación cruzada entre diferentes localizacións corporais. *Categoría IB*
- o Usarse un xabón líquido, normal (non antimicrobiano) para o lavado rutineiro. O xabón antiséptico utilízase para circunstancias específicas. *Categoría IB*
- o Se as mans non están visiblemente sucias, a utilización dun antiséptico de base alcohólica para descontaminación rutineira das mans é unha alternativa ao lavado de mans. *Categoría IB*
- o Secaranse con toallas desbotables.

1.2- Uso de guantes *Categoría IB*

o Hai que **poñerse** guantes limpos, non necesariamente estériles, no contacto con:

- Sangue, fluídos corporais, secrecións, excretas., - Material contaminado.- Antes de tocar unha membrana mucosa ou pel non intacta.

o Hai que **cambiarse os guantes** entre contactos con diferentes pacientes. Así mesmo cambiaranse entre accións e procedementos sobre o mesmo paciente tras contactar con material que puidera conter una alta concentración de microorganismos.

o Hai que **quitarse os guantes inmediatamente despois do seu uso e lavarse as mans** antes de tocar material no contaminado e superficies ambientais e antes de atender a outro paciente, xa que os pequenos defectos dos guantes ou unha inapropiada eliminación poden contaminar as mans.

1.3- Mascara, protección respiratoria, ocular e facial. *Categoría IB*

o Hai que colocarse máscara, protector ocular ou careta, ben axustados a superficie facial, para protexer as membranas mucosas dos ollos, nariz ou boca **durante os procedementos e actividades** do coidado do paciente que **poidan xerar salpicaduras ou nebulizacións** de sangue, fluídos corporais, secrecións e excrecións.

1.4.- Batas ou outros elementos de barreira *Categoría IB*

o As batas utilízanse para previr a contaminación da roupa e protexer a pel do persoal das exposicións a sangue e fluídos corporais. Tamén durante o coidado de pacientes con microorganismos epidemioloxicamente importantes, para reducir a transmisión de estes. As botas ou calzas protexen cando hai salpicaduras de material infectado. Débense usar se existe a posibilidade de que isto ocorra.

o A bata pode ser utilizada para cubrir adecuadamente as lesións cutáneas e drenaxes do paciente, durante os traslados.

o Usarase bata limpa, non estéril, durante el coidado de pacientes nos que se poidan **xerar salpicaduras, nebulizacións** de sangue, fluídos corporais, secrecións e excrecións.

o Débese seleccionar a bata adecuada para cada tipo de actividade e para a cantidade de fluído que poida xerarse.

o Hai que **cambiarse** a bata manchada, tan **rapidamente** como sexa posible.

1.5.- Equipo para o coidado do paciente *Categoría IB*

o Hai que manexar o equipo usado (manchado con sangue, fluídos corporais, secrecións e excrecións) de forma que se preveña o contacto coa pel, mucosas e roupa para evitar a transferencia dos microorganismos a outros pacientes o ao entorno.

o Os **obxectos cortantes ou punzantes colocaranse en contedores** resistentes a pinchazos, **que deben estar situados tan cerca como sexa posible** do lugar de utilización. O resto de utensilios deben segregarse segundo a normativa de residuos vixente.

o O equipo desbotable transportase de forma que reduzamos o risco de transmisión.

o O material reutilizable deberá procesarse en función do seu nivel de risco: os de coidados críticos limpanse e esterilizaranse ou desinfectarán mentres que o material de coidados non críticos (fundamentalmente o que toca pel intacta), limparse e desinfectarase.

o Hai que **ter coidado ao limpar os instrumentos ao eliminálos** despois dos procedementos, para evitar as feridas do persoal con agullas, bisturís ou instrumentos cortantes. Recordar que **nunca deben reencapucharse as agullas usadas**, nin manipularse usando ambas mans ou dirixíndoas a calquera parte d corpo. Non quitar as agullas usadas da xiringa coa man e nunca se deben dobrar, romper ou manipular.

o Usar mascarar de resucitación (ambú ou similares), como alternativa ao boca a boca nas áreas onde se prevea a súa necesidade.

1.6.- Lencería e lavandería *Categoría IB*

o Manexar, transportar e procesar a lencería usada manchada, de forma que protexamos a pel e membranas mucosas de exposicións e contaminación a partir da roupa e que se evite a transmisión de microorganismos a outros pacientes e ao entorno.

o Recomendase o almacenaxe e procesado da lencería tanto limpa como usada como medidas hixiénicas e sentido común (consultar normas específicas).

o Non é necesario utilizar bolsa de diferente cor para a roupa dos pacientes en illamento.

o Cerrar convenientemente a bolsa antes do seu transporte, evitando o seu arrastre.

1.7.- Enxoval *Categoría IB*

o Non se necesita ningunha precaución especial. A auga quente e os deterxentes usados nos lavalouzas do hospital son suficientes.

1.8- Limpeza de rutina e limpeza final da habitación.

o En xeral aplícanse o mesmo tipo de medidas para todos os pacientes, excepto a concentración do desinfectante a utilizar no procedemento. Este aspecto xunto co protocolo de actuacións queda recollido no documento do centro sobre limpeza.

ANEXO VI

DIAGRAMA DE ACTITUDE E CIRCUITO DE ATENCIÓN MÉDICA DO ACCIDENTE

Estudante de practica clínica en atención especializada

1) NO MOMENTO DO ACCIDENTE:

- Cesara a actividade, se é posible
- Comentar o accidente co caso fonte (facilita a obtención do consentimento para solicitude de analítica)
- Se a lesión nas mans e teñen guantes, retiralos, reavaliara as características da lesión

2) TRATAMENTO INICIAL DA LESIÓN:

- a) Feridas en pel (pinchazos ou cortes):
- * Lavar inmediatamente con auga e xabón
 - * Usar un antiséptico.
 - * Non usar lixivia nin cáusticos
 - * Non forzar o sangrado (deixar que sangue espontaneamente debaixo da billa)
- b) Salpicaduras en mucosas
- * Lavar inmediatamente con auga estéril ou soro fisiolóxico
 - * Cambiar a roupa se está salpicada
- c) Salpicadura en pel
- * Lavar inmediatamente con auga e xabón
 - * Cambiar a roupa si está salpicada

ACCIDENTE RIESGO BIOLÓXICO
PATOXENOS TRANSMISIÓN
SANGUÍNEA (PTS)

3) INFORMAR AO RESPONSABLE DO ESTUDANTE

- Proceder a cubrir a Declaración de accidente de traballo e asinalo (Parte interno de accidente laboral) polo/a supervisor/a. Dispoñible na intranet: PRL) **O ESTUDANTE DEBERÁ NOTIFICAR O ACCIDENTE O/A PROFESOR/A E NA SECRETARIA DA ESCOLA.**

5) ACTITUDE ANTE O ACCIDENTE:

- a) Obter mostra de seroloxía (se é posible) do caso FONTE:
- * *¿Quén?*: Facultativo responsable do paciente fonte do servizo ao que pertenza
 - * *¿Cómo?*: De forma URXENTE previa autorización do paciente e remitila como se indica no anexo de circuíto de mostra ao laboratorio (anexo III).
- b) Actuar en función da seroloxía do caso fonte e do estado inmunitario do estudante accidentado segundo os anexos V, VI e VII do protocolo xeral.

4) ATENCIÓN URXENTE DO ACCIDENTE

- a) Días laborables en quenda de mañá: o estudante acudirá ao S.M.Preventiva. (chamar por teléfono, se é posible, para avisar que se vai acudir TLF: 981 17 82 98/ 981 178038. EXT 295519. Acudir co parte interno de accidente.
- b) En quendas de tarde e noite e non laborables: o estudante acudirá ao Servizo de Urgencias para a atención do accidente. Posteriormente remitirase ao facultativo de garda de Med. Interna para a valoración do PPE. O primeiro día laborable acudirá a SMP para proceder ao rexistro e seguimento.

Flúidos SI implicados na transmisión PTS:

Sangue (é o principal)
Soro, plasma e todos os flúidos biolóxicos visiblemente sanguinolentos
Seme, secrecións vaxinais/uterinas
Líquidos de cavidades internas: cefalorraquídeo, sinovial, pleural, peritoneal, pericárdico e amniótico
Mostras de laboratorio/cultivos que conteñan concentrados de VHB, VHC, VIH

Flúidos NON implicados na transmisión PTS: (os accidentes con eles non precisan de avaliación para profilaxes postexposición)
Secrecións nasais, lágrimas, feces, suor, esputos, orina, vómitos, saliva
Sempre que non conteñan sangue visible

DIAGRAMA DE ACTITUD Y CIRCUITO DE ATENCIÓN MÉDICA DEL ACCIDENTADO

Estudiante de practica clínica en Atención Primaria

1) NO MOMENTO DO ACCIDENTE:

- Cesar a actividade, se é posible
- Comentar o accidente co caso fonte (facilita a obtención do consentimento para solicitude de analítica)
- Se a lesión é en mans e ten guantes, retiralos e reavaliar as características da lesión

2) TRATAMENTO INICAL DA LESIÓN:

- a) **Feridas en pel (pinchazos ou cortes):**
- * Lavar inmediatamente con auga e xabón
 - * Usar un antiséptico.
 - * No usar lixivia nin cáusticos
 - * No forzar o sangrado (deixar que sangue espontaneamente debaixo da billa)
- b) **Salpicaduras en mucosas e pel**
- * Lavar inmediatamente con auga estéril ou soro fisiolóxico para mucosas e con auga e xabón para a pel
 - * Cambiar a roupa se está salpicada

ACCIDENTE RISCO BIOLÓXICO
PATOXENOS TRANSMISIÓN SANGUÍNEA

3) INFORMAR AO RESPONSABLE DO ESTUDANTE

- Proceder a cubrir a Declaración de accidente de traballo e asinalo (Parte interno de accidente laboral) polo/a coordinador/a.
- **O ESTUDANTE DEBERÁ NOTIFICAR O ACCIDENTE O/A PROFESOR/A E NA SECRETARIA DA ESCOLA.**

4) ACTITUDE ANTE O ACCIDENTE:

a) Obter mostra sanguínea (se é posible) do caso FONTE:

- * **¿Quién?:** O médico do C.S. responsable do paciente fonte, para elo o estudante accidentado ou o seu responsable pediralle ao médico que lle solicite a autorización para a extracción sanguínea
- * **¿Cómo?:** O persoal de enfermaría, de forma **URXENTE** fará a extracción, previa autorización do paciente deixando constancia na súa historia clínica. A mostra será introducida nun transportador de mostras e remitirase, o antes posible, ao laboratorio de Atención continuada de Microbioloxía, ou ben levarao o propio accidentado en man ao Hospital. (SMP/Urxencias) e unha vez alí seguirá o circuito de mostras segundo anexo III da normativa xeral de accidente de risco biolóxico.

b) **Actuar en función dos resultados serolóxicos do caso fonte e do estado inmunitario do estudante accidentado segundo os anexos V, VI e VII do protocolo xeral.** Una primeira valoración deberá ser realizada no propio centro de saúde e ante a necesidade ou dúbida de instaurar quimioprofilaxis derivarase urxentemente ao hospital.

5) ATENCIÓN URXENTE DO ACCIDENTE

- a) **Días laborables en quenda de mañá:** o estudante acudirá ao SMP. (chamar por teléfono, se é posible, p avisar que se vai acudir TLF: 981 17 82 98/ 981 178038. EXT 295519. Acudir co parte interno de accidente levando na man o transportador coas mostras de sangue do caso-fonte (se é posible)
- b) **En quendas de tarde e noite e non laborables:** o estudante acudirá ao médico de Familia do Centro de Saúde onde se accidentou ou, no seu defecto ao PAC correspondente para a primeira valoración do risco e, se se considera necesaria, prescribir tratamento urxente derivalo ao facultativo de garda de Medicina Interna do Hospital A Coruña. Posteriormente (o primeiro día laborable) acudirá ao SMP para proceder ao rexistro e seguimento.

Flúidos SI implicados na transmisión PTS:

Sangue (é o principal)
Soro, plasma e todos os fluídos biolóxicos visiblemente sanguinolentos
Seme, secreción vaxinais/uterinas
Líquidos de cavidades internas: cefalorraquídeo, sinovial, pleural, peritoneal, pericárdico e amniótico
Mostras de laboratorio ou cultivos que conteñan concentrados de VHB, VHC, VIH

Flúidos NO implicados na transmisión PTS: (os accidentes con eles non precisan de avaliación para profilaxes postexposición)
Secrecións nasais, lágrimas feces, suor, esputos, orina, vómitos saliva
Sempre que non conteñan sangue visible